

UW BEHANDELING MET TALAZOPARIB

KANKERCENTRUM



WAT VINDT U TERUG IN DEZE BROCHURE

01	Inleiding	3
02	Hoe werkt Talazoparib?	3
03	Hoe verloopt uw behandeling?	4
04	Adviezen bij inname	4
05	Welke bijwerkingen kan ik verwachten?	6
06	Wanneer moet ik contact opnemen met het ziekenhuis?	14
07	Contactgegevens	15

01 INLEIDING

Deze brochure beschrijft hoe de behandeling met Talazoparib verloopt, welke bijwerkingen u kan verwachten en wat u hiertegen kan doen.

Tijdens uw behandeling staat een volledig team voor u klaar. Dit bestaat uit artsen, borstverpleegkundigen, verpleegkundig consulenten medisch oncologie, verpleegkundigen van de dagkliniek medische oncologie, psychologen, sociaal werkers en diëtisten. Aarzel niet om hen een vraag te stellen en om hulp te vragen.

Deze brochure helpt u met het omgaan met de bijwerkingen.

De **groene** tekst zijn tips die u kunnen helpen met het omgaan met de klacht.

De **rode** tekst geeft u meer uitleg over wat u het best niet doet bij een bepaalde klacht.

Heeft u nog vragen over een bepaalde klacht, noteer ze. In een volgende consultatie zullen we die samen bespreken.

Op de consultatie bij de medisch oncoloog is het belangrijk dat u vermeldt welke geneesmiddelen u allemaal neemt. Andere geneesmiddelen kunnen misschien de werking van de therapie met Talazoparib beïnvloeden. Gelieve alles te vermelden, ook als het gaat om aspirines, voedingssupplementen, homeopathische middelen of vitaminetabletten.

02 HOE WERKT TALAZOPARIB?

De werkzame stof van Talzenna® is Talazoparib.

Talazoparib wordt toegediend aan patiënten met verschillende types van kanker, waarbij een mutatie in het BRCA1 of BRCA2 gen is vastgesteld.

BRCA is een eiwit dat instaat voor het herstellen van fouten in het DNA in de cellen. Dagelijks ontstaan er fouten in het DNA en het BRCA eiwit samen met het PARP eiwit (zie verder) corrigeren deze fouten. Bij patiënten met de BRCA mutatie, zullen er sneller fouten ontstaan in het DNA, wat kan leiden tot kanker zoals bv. eierstokkanker of borstkanker.

Talazoparib valt onder de doelgerichte therapie meer specifiek tot de klasse van de PARP remmers. Deze medicatie blokkeert het PARP eiwit, dat hierboven vermeld wordt.

Door dit specifieke PARP eiwit te blokkeren, zal in de kankercellen waar ook het BRCA eiwit defect is, geen herstel zijn van DNA fouten, wat zal leiden tot celdood van de kankercellen. Bij de gezonde cellen zal het PARP eiwit ook geblokkeerd worden maar zal het BRCA eiwit de functie kunnen overnemen en dus kunnen overleven. Op deze manier kan men dus van doelgerichte therapie spreken, waarbij de kankercellen worden gedood en de gezonde cellen overleven.

03 HOE VERLOOPT UW BEHANDELING?

Alvorens de opstart van de behandeling met Talazoparib zal de arts eerst controleren of de witte bloedcellen en meer specifiek neutrofielen (subtype van witte bloedcellen) en de bloedplaatjes voldoende hoog zijn. Dit gebeurt aan de hand van een bloedafname.

Indien dit in orde is, kan er gestart worden met de behandeling.

Tijdens de behandeling wordt er regelmatig een bloedafname uitgevoerd en heeft u een consultatie bij de arts. Bij start van de behandeling zijn deze bloedafnames frequent (bv om de 2 weken). Indien u weinig of geen bijwerkingen vertoont dan kunnen de controles maandelijks uitgevoerd worden.

U neemt deze medicatie dagelijks in zonder rustperiode.

Iedere 3 maanden zullen onderzoeken plaatsvinden om te zien hoe uw ziekte reageert op de behandeling. Uw behandeling duurt zolang de behandeling doeltreffend is en de bijwerkingen voor u draaglijk zijn.

04 ADVIEZEN BIJ INNAME

Hoe moet u het geneesmiddel innemen?

- U neemt deze medicatie 1 keer per dag in, zonder rustperiode.
- Om de hoeveelheid Talazoparib in uw bloed stabiel te houden, neemt u deze best steeds op hetzelfde tijdstip in.
- De capsules mogen bij of buiten de maaltijd ingenomen worden.
- De medicatie dient in zijn geheel te worden ingeslikt, met een glas water, zonder kauwen of breken.
- De medicatie is **enkel in de ziekenhuisapotheek** verkrijgbaar. U zal steeds het voorschrift voor de medicatie krijgen van de arts, waarmee u dan naar de ziekenhuisapotheek (ingang 12, route 1570) dient te gaan, waar u na afgifte van het voorschrift de medicatie zal meekrijgen.

Wat moet u doen als u een inname bent vergeten?

Als u een dosis bent vergeten, neemt dan de volgende normale dosis op het geplande tijdstip. Neem **geen dubbele dosis** om de vergeten capsules in te halen.

Wat moet u doen als u te veel capsules heeft ingenomen?

Als u per vergissing te veel Talazoparib hebt ingenomen, neem dan onmiddellijk contact op met uw huisarts of met uw behandelende arts van het ziekenhuis.

Wat moet u doen als u moet braken?

Als u moet braken na het innemen van de medicatie neem dan geen nieuwe capsule. Enkel indien u in het spuwsel een volledige tablet ziet, mag u een nieuwe tablet innemen.

Belang van de juiste inname van uw medicatie

Het is belangrijk om Talazoparib dagelijks in te nemen, zonder rustweek. Op die manier werkt het geneesmiddel constant tegen de kankercellen met een optimale doeltreffendheid en slaagkans tot gevolg.

Indien u Talazoparib slechts af en toe zou innemen, krijgen de kwaadaardige cellen meer kans om opnieuw te groeien. U kan wel eens een moment hebben waarop u denkt te willen stoppen met de behandeling, zeker wanneer de bijwerkingen de kop opsteken. Bespreek dit steeds met uw oncoloog of verpleegkundige, om samen tot een oplossing te komen.

Hoe bewaart u Talazoparib?

- Houd de medicatie buiten het bereik van kinderen.
- Bewaar de medicatie bij kamertemperatuur
- Gooi overgebleven tabletten nooit in de vuilnisbak of spoel ze nooit weg door het toilet of de lavabo, breng ze terug mee naar het ziekenhuis.

05 WELKE BIJWERKINGEN KAN IK VERWACHTEN?

De bijwerkingen worden beschreven in volgende van frequentie van voorkomen en ernst. Bij deze medicatie worden de bijwerkingen meestal van mild tot matig ervaren.

Volgende bijwerkingen kan u ervaren:

■ Daling van het aantal witte bloedcellen (neutropenie)	6
■ Daling van het aantal rode bloedcellen (bloedarmoede)	8
■ Daling van het aantal bloedplaatjes	9
■ Vermoeidheid	10
■ Misselijkheid en braken	11
■ Haarverdunning	13
■ Hoofdpijn	14

Daling van het aantal witte bloedcellen (neutropenie)

De witte bloedcellen staan in voor de immuniteit. Een daling van het aantal witte bloedcellen kan dus tijdelijk de weerstand van uw lichaam verminderen. Het risico op infecties is dan groter.

Bij de meeste behandelingen zien we een daling van het aantal witte bloedcellen ongeveer 7 tot 12 dagen na de toediening. U kan hier zelf niets tegen beginnen.

Tijdens de risicoperiode is het belangrijk om onderstaande adviezen in acht te nemen en uzelf te beschermen tegen infecties.

Voor de start van elke toediening wordt een bloedafname gepland om deze bijwerking op te volgen. De witte bloedcellen herstellen zich spontaan, maar als dat nog onvoldoende het geval is, kan de behandeling soms kort worden uitgesteld. Zo krijgen uw bloedcellen meer tijd om te herstellen.

Bij infectiegevaar kan de arts beslissen om antibiotica toe te dienen. Bij een te laag aantal witte bloedcellen kan de arts ook beslissen om u te laten opnemen in het ziekenhuis.

Het infectiegevaar is dan immers te groot. Bij een ziekenhuisopname krijgt u antibiotica via een infuus. Na de herstelperiode mag u terug naar huis.

Wat merkt u op bij een daling van het aantal witte bloedcellen?

- U heeft last van koorts ($> 38^{\circ}\text{C}$), zweten, koude rillingen
- U heeft diarree, buikpijn, pijn aan de sluitspier
- U heeft een ziek gevoel, voelt zich uitgeput, heeft hoofdpijn
- Tekenen van een infectie:
 - U heeft last van vaginale jeuk
 - Toenemende en gekleurde vaginale afscheiding
 - U heeft keelpijn of aften in de mond, u hoest, u heeft een verstopte neus
 - U heeft een branderig gevoel bij het plassen, slecht ruikende urine
 - Roodheid, zwelling, ettervorming (lokale infectie)

ADVIEZEN BIJ NEUTROPENIE

- **Meet uw lichaamstemperatuur bij rillingen of als u zich ziek voelt. Kom naar de spoedafdeling bij koorts vanaf 38 graden!**
- **Voorkom wondjes en verzorg opgelopen wondjes zodat ze niet ontsteken.**
- **Zorg voor een proper verband ter hoogte van uw katheter.**
- **Draag handschoenen om in de tuin te werken.**
- **Zorg voor een goede mondhygiëne.**
- **Was uw handen regelmatig, zeker voor het eten en na het toiletbezoek.**
- **Besprek met uw arts of u al dan niet een griepvaccin nodig heeft en wanneer dit best wordt toegediend.**

LET OP

- **Vermijd contact met grote groepen mensen of zieke mensen. Mijd drukbevolkte plaatsen (markt, cinema, winkels, openbaar vervoer ...).**
- **Let op voor kinderen met typische kinderziekten. U bent op dit moment vatbaarder om ook ziek te worden.**
- **Vermijd contact met uitwerpselen van huisdieren.**

Meer lezen over neutropenie



<http://www.allesoverkanker.be/bijwerkingen-chemotherapie-en-hoe-ermee-omgaan#gedaald-aantal-bloedcellen>

<http://www.kanker.be/alles-over-kanker/bijwerkingen/infecties-koorts-en-witte-bloedcellen>



Bij koorts vanaf 38°C moet u het ziekenhuis verwittigen.

Daling van het aantal rode bloedcellen (bloedarmoede)

Uw behandeling kan een daling van het aantal rode bloedcellen veroorzaken. Rode bloedcellen zorgen voor het transport van zuurstof naar weefsels en organen. Een tekort aan rode bloedcellen kan vermoeidheid, duizeligheid of futloosheid veroorzaken. Dit is een bijwerking waar u zelf niets tegen kan beginnen. De bloedarmoede als gevolg van uw behandeling is tijdelijk: de aanmaak van rode bloedcellen herstelt zich spontaan.

In sommige gevallen kan uw arts beslissen dat een bijkomende behandeling nodig is om het tekort aan rode bloedcellen op te vangen. Deze behandeling kan bestaan uit een bloedtransfusie of een inspuiting met erytropoïetine (EPO).

Dit product bevordert de aanmaak van rode bloedcellen. Het kan ook zijn dat uw arts u ijzertabletten voorschrijft of ijzer via een infuus laat toedienen. Een behandeling met ijzertabletten maakt de stoelgang zwart en kan voor constipatie zorgen. Hebt u last van constipatie, neem dan iets dat de stoelgang bevordert.

Wat merkt u op bij bloedarmoede?

- U voelt zich vermoeid of futloos.
- U bent duizelig.
- U bent kortademig.
- U heeft hartkloppingen.
- U ziet zwarte vlekken voor de ogen.
- U bent bleek.

Meer lezen over bloedarmoede



<http://www.allesoverkanker.be/bijwerkingen-chemotherapie-en-hoe-ermee-omgaan#gedaald-aantal-bloedcellen>



Bij het optreden van bovenstaande klachten moet u contact opnemen met uw arts.

Daling van het aantal bloedplaatjes

Bloedplaatjes zorgen voor de bloedstolling. Door de behandeling kunnen deze bloedcellen in aantal verminderen en stolt uw bloed minder snel.

Hoe merkt u dat u te weinig bloedplaatjes heeft?

- Neusbloedingen duren langer.
- U heeft blauwe plekken of rode/paarse, speldenknopgrote plekjes op de huid (petechiën of puntbloedinkjes).
- U ontdekt bloed bij urineren of bloed in de stoelgang.
- U ontdekt bloed bij het hoesten of braken.
- U heeft last van bloedend tandvlees.
- U heeft meer bloedverlies tijdens de menstruatie.
- U heeft last van spontane bloedingen.
- U heeft aanhoudende of oplopende hoofdpijn.

ADVIEZEN BIJ TE WEINIG BLOEDPLAATJES

- **Gebruik bij voorkeur een mediumzachte tandenborstel bij het tandenpoetsen.**
- **Laat zeker altijd aan uw tandarts weten dat u een behandeling tegen kanker ondergaat.**
- **Snuit uw neus zachtjes.**
- **Draag handschoenen bij het klussen of tuinieren.**
- **Uw menstruatie kan heviger zijn, maar kan tijdens de therapie soms ook wegblijven.**

LET OP

- **Probeer kwetsuren te vermijden: die kunnen een bloeding veroorzaken.**
- **Scheer u liever met een elektrisch apparaat dan met scheermesjes, ...**



Als u bloed opmerkt in uw urine of spontane bloedingen heeft, moet u contact opnemen met uw arts.

Vermoeidheid

Vermoeidheid is een veel voorkomende bijwerking bij kankerbehandelingen. Niet alleen de behandeling, ook de ziekte zelf kan vermoeidheid veroorzaken. Vaak voelen mensen zich niet alleen lichamelijk vermoeid, maar ook op mentaal of sociaal vlak kan het u aan energie ontbreken. U kan zich ook moe voelen, zonder een (grote) inspanning te hebben gedaan.

Vermoeidheid kan helaas ook een sterke impact hebben op uw dagelijkse of sociale activiteiten. Het is dan ook geen banale klacht.

Hoe kan ik omgaan met de vermoeidheid?

Streven naar een goed evenwicht tussen (licht) bewegen en rusten is belangrijk. Enkel als u zich echt ziek of uitgeput voelt, mag u zich niet forceren. Maar anders is het aangeraden om zo veel mogelijk in beweging te blijven. Dit hoeft niet altijd intensief te zijn: wandelen of fietsen bijvoorbeeld, de (klein)kinderen afhalen van school, boodschappen te voet doen, de auto wat verder parkeren en het laatste eindje wandelen, de trap nemen in plaats van de lift,... Onderzoek toonde aan dat dit u helpt om uw uithouding en kracht op peil te houden tijdens de behandeling.

Voor meer concrete tips verwijzen we naar de **informatiebrochure** van Kom op tegen kanker **“Vermoeidheid bij en na kanker”** en www.allesoverkanker.be/vermoeidheid.

In het UZ Gent worden infosessies over ‘vermoeidheid en kanker’ georganiseerd voor u en uw familie. Vraag hierover meer informatie aan de verpleegkundige of aan het secretariaat van het Kankercentrum (tel. 09 332 55 25).

U kan ook mindfulness-sessies volgen. Deze therapie heeft haar nut aangetoond bij de aanpak van vermoeidheid. Voor meer informatie kan u terecht bij Ingrid Jacobs, psychologe (ingrid.jacobs@uzgent.be of tel. 09 332 54 08).

U kan ook via onze sociale dienst informatie vragen over thuishulp. , Thuishulpmedewerkers kunnen u tijdelijk ondersteunen bij huishoudelijke taken, boodschappen doen, enz. Uw arts of verpleegkundige kunnen u met de sociaal werker in contact brengen. Meer info vindt u ook op www.uzgent.be.

Meer lezen over vermoeidheid



www.kanker.be/besef-dat-je-sneller-vermoeid-bent

www.kanker.nl/bibliotheek/vermoeidheid/gevolgen/109-vermoeidheid-bij-kanker



Als u last heeft van extreme vermoeidheid, neem dan gerust contact op met de verpleegkundig consulent of psycholoog. Zij zullen samen met u zoeken naar een goede manier om met de vermoeidheid om te gaan.

Misselijkheid en braken

Als reactie op de behandeling kan u misselijk zijn of moeten braken. Veel mensen hebben schrik voor deze bijwerking. We proberen misselijkheid en braken zoveel mogelijk te onderdrukken met geneesmiddelen.

De klachten verschillen sterk van persoon tot persoon, ook bij mensen die hetzelfde product toegediend krijgen. Het is belangrijk om deze bijwerking te bespreken met de arts en de verpleegkundige. Zij kunnen u helpen door eventueel de antibraakmedicatie aan te passen.

Deze bijwerking kan optreden vanaf de avond na toediening en kan 3 à 4 dagen duren. Sommige mensen zijn langer misselijk. Tijdens de toediening komt misselijkheid nauwelijks voor.

Wat kan u ervaren bij misselijkheid en braken?

- Geen of een verminderde eetlust
- Oprispingen
- Braakneigingen
- Een zwaar of opgeblazen gevoel in de maag

VOEDINGSADVIEZEN

- **Probeer voldoende te drinken Als u te weinig drinkt en te veel vocht verliest door o.a. braken moet u contact opnemen met uw arts. Te weinig drinken kan het gevoel van misselijkheid erger maken.**
- **Drink ook energierijke dranken zoals melk, frisdrank, soep,...**
- **Gember toevoegen aan de maaltijd of laten trekken in warm water kan misselijkheid verhelpen.**

- Drink met kleine slokjes.
- Probeer verschillende keren per dag kleinere porties te eten.
- Combineer geen koude en warme gerechten tijdens één maaltijd (bv. geen rauwkost bij de warme maaltijd).

ALGEMENE ADVIEZEN

- Neem uw voorgeschreven medicatie stipt in. Zo kan u de misselijkheid voorkomen. Litican® mag u om de 4 uur innemen, dit kan u eventueel aanvullen of afwisselen met Primperan® om de 8 uur.
- Zorg voor een goede mond- en tandhygiëne.
- Eet traag en kauw goed.
- Eet waar u zin in heeft.
- Eet wanneer de misselijkheid het minst is.
- Stop met eten als uw misselijkheid erger wordt en probeer het op een later tijdstip opnieuw.
- U kan steeds hulp vragen aan de oncodiëtiste.
- Zorg voor voldoende frisse lucht.

ADVIEZEN BIJ BRAKEN

- Bij braakneigingen of gevoel van braken ademt u het best langzaam goed en diep in via de neus. Dit kan de klachten verminderen.
- Bij braken spoelt u uw mond met koud water. Wacht 1 à 2 uur met eten.
- Zorg voor afleiding: relaxatieoefeningen kunnen ook helpen tegen misselijkheid.

LET OP

- Drink niet vlak voor of vlak na de maaltijd. Drink pas 30 minuten tot één uur na de maaltijd.
- Probeer storende geuren die uw misselijkheid kunnen verergeren te vermijden; etensgeuren, kruiden, specerijen, parfums, schoonmaakmiddelen, bloemengeuren,...

- **Ga niet onmiddellijk na de maaltijd liggen: een halfzittende houding is beter.**
- **Forceer u niet om te eten.**



Zit u nog met vragen over deze bijwerking, dan kan u contact opnemen met onze diëtisten.

Meer lezen over misselijkheid en braken



<https://www.uzgent.be//nl/home/Lists/PDFs%20patienteninformatiefolders/adviezen-misselijkheid-braken.pdf>

<http://www.kanker.be/alles-over-kanker/bijwerkingen/misselijkheid>

www.kanker.be/wat-te-doen-als-je-je-misselijk-voelt

www.allesoverkanker.be/bijwerkingen-chemotherapie-en-hoe-ermee-omgaan#misselijkheid-en-braken

www.kanker.nl/bibliotheek/voeding/wat-kunt-u-doen/661-voedingsadviezen-bij-misselijkheid-en-braken

www.voedingenkankerinfo.nl/wat-kan-ik-het-beste-eten-en-drinken-als-ik-misselijk-ben



Het is belangrijk om deze klacht steeds te vermelden en uw arts te vragen naar bijkomende medicatie.

Als u geen last hebt van misselijkheid of braken, denk dan niet dat de chemotherapie minder werkt. Er bestaat geen relatie tussen misselijkheid en effectiviteit van de behandeling.

Haarverdunning

Door de behandeling met Talazoparib kan uw haar verdunnen. Volledig haarverlies treedt zelden op. Dit is een bijwerking waar echter geen goede maatregelen voor bestaan om dit te vermijden.

Hoofdpijn

Hoofdpijn kan eventueel frequenter voorkomen tijdens deze behandeling. U mag hier paracetamol voor innemen indien nodig.

06 WANNEER MOET IK CONTACT OPNEMEN MET HET ZIEKENHUIS?

- Als u koorts heeft, vanaf 38°C.
- Als u tekenen van een infectie waarneemt.
- Als u niet of onvoldoende kan eten en/of drinken.
- Als u meer dan drie dagen braakt of als u meer dan 3x per dag braakt.
- Als u een pijnlijke en gezwollen maag heeft.
- Als u tekenen van uitdroging vertoont (dorstgevoel, droge huid, weinig plassen).
- Als u op korte tijd veel vermagert.
- Als u pijn of bloedingen in uw mond heeft.
- Als u koorts heeft die gepaard gaat met mondklachten.
- Als u last heeft van pijn tijdens de ontlasting en uw stoelgang hard is.
- Als u aanhoudende diarree heeft.
- Als u last heeft van een opgezette buik.
- Als u buikpijn of buikkrampen -heeft.
- Als u zich erg misselijk voelt en moet braken.
- Als u pijn op de borst ervaart.

07 CONTACTGEGEVENS

Consulenten medische oncologie			
Borstverpleegkundigen voor patiënten met uitgezaaide borstkanker	T 09 332 11 81 Ma– woe – do - vrij	medonco.borst@uzgent.be	
Psychologen			
- Ingrid Jacobs - Sara Cornelis - Tessa Vandemoortele	T 09 332 54 08 T 09 332 21 43 T 09 332 09 91	ingrid.jacobs@uzgent.be sara.cornelis@uzgent.be tessa.vandemoortele@uzgent.be	
Sociale dienst			
- Christine François - Ann Segers	T 09 332 47 35 T 09 332 30 19	christine.francois@uzgent.be ann.segers@uzgent.be	
Diëtiste			
- Eline Hebbelinck - Louise Sarrazyn	T 09 332 19 95 T 09 332 48 96	eline.hebbelinck@uzgent.be louise.sarrazyn@uzgent.be	
Algemene nummers			
- Poli medische oncologie - Dagkliniek medische oncologie - Verpleegafdeling medische Oncologie - Spiedopname	T 09 332 31 68 T 09 332 31 68 T 09 332 31 64 T 09 332 29 95	24u/ 24u 7d/7d bereikbaar	

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Kankercentrum UZ Gent. Het UZ Gent kan op geen enkele wijze verantwoordelijk worden gesteld bij gebruik van deze brochure/dit protocol buit het UZ Gent.